

Geachte collega's

Namens de Middelburgse fracties van D66, LPM, GL, CDA en SP zal ik vraag 10 van de PSR beantwoorden. Allereerst dank voor de vraag van de PSR. Heel terecht.

De PSR stelde als vraag 10 het volgende:

10. De drie Walcherse gemeenteraden zouden zich gaan buigen over de evaluatie van de pentekening en de rapporten van de rekenkamer, BMC advies en KplusV. Door besluitvorming heeft de Middelburgse gemeenteraad als samenwerkingspartner in het sociaal domein Walcheren vooruitlopend éénzijdig keuzes gemaakt. De Partij Souburg Ritthem vraagt om tijdens de bijeenkomst op dinsdag 9 mei a.s. inzicht te krijgen van de Middelburgse raadsleden met verduidelijking/uitleg/consequenties van de in Middelburg gemaakte keuzes. Onze vraag is om dit verzoek onder de aandacht van de Middelburgse raadsleden te brengen.

Het besluit van vijf Middelburgse partijen om in februari een amendement in te dienen om Porthos lichter in te richten is niet lichtvaardig en ook niet plotseling genomen.

Laten we vooropstellen dat elke raad autonoom is.

Maar we kunnen begrijpen dat de gemeenteraden van Veere en Vlissingen zich overvallen voelen en willen het hoe en waarom graag toelichten.

We willen ook duidelijk maken dat we niet anders konden in het licht van alle informatie waarover we inmiddels beschikten.

Ons amendement komt er in het kort op neer dat:

Porthos ingericht wordt als verwijzloket waar iedereen met een zorgvraag heen kan maar dat de zorgverleners de indicatie doen omdat zij kennis van zaken hebben.

We willen zo min mogelijk bureaucratie lagen en zo snel mogelijk adequate zorg voor onze inwoners.

Een meerderheid van de Middelburgse raad heeft in december jongstleden ingestemd met een tijdelijke uitbreiding van het personeelsbestand van Porthos. Op voorwaarde dat het college in 2017 een evaluatie van de pentekening uit zou voeren. Wij begrijpen dat u het ervaart alsof dit amendement er doorheen walst maar dat had alles te maken met de timing: we werden overvallen met het nemen van een besluit over personeelsuitbreiding terwijl we in Middelburg de drie rapporten van KplusV, BMC en de Rekenkamer maar ook de uitkomsten van onze openbare gesprekken nog niet hadden besproken.

De evaluatie van de pentekening was toen het minste dat we konden en moesten vragen.

Veel partijen in Middelburg spraken in december 2016 en januari 2017 al hun zorg uit dat Porthos terug naar de basis zou moeten maar heel concreet was dat idee nog niet.

De november- en decembermaanden van 2016 waren hectisch.

1. Iedereen voelde zich overvallen in de regionale commissie van november. Onder andere door de bestuurlijke chaos rond de presentatie door de gemeentesecretaris

van Veere van het BMC rapport over de bedrijfsvoering maar zeker niet minder door de inhoud.

2. Er lag daarnaast een rapport van KplusV dat wees op de onduidelijke verantwoordelijkheden in de samenwerking binnen Walcheren voor Elkaar.
3. En als klap op de vuurpijl verscheen er een Rekenkamerrapport waarin kritische noten gekraakt werden over de controlerende taak van de raad.

In Middelburg zaten we midden in de afronding van de openbare gesprekken die de gemeenteraad had gevoerd met inwoners, mantelzorgers en mensen uit de zorgsector.

Dat was veel informatie die nog niet één, twee, drie op z'n plek viel. Maar we hebben dit in februari wel integraal besproken omdat de rapporten niet los van elkaar te zien waren.

De aanloop naar ons amendement kende echter een veel langere geschiedenis:

In de regionale commissies kregen we de ene verandering na de andere te verwerken en onze 5 fracties hadden het gevoel de grip te verliezen.

- U herinnert zich ongetwijfeld het moment dat in de regionale commissie werd verteld dat het aantal gebiedsteams fors verminderd was. Dat was een mededeling.
- U kan zich misschien herinneren dat er een pilot was met Orionis. Dat was een mededeling.
- Dat er ook gesproken werd van integratie van Porthos en Orionis. Dat was een mededeling.
- Dat de kwartaalrapportages vooral bestonden uit cijfers met grote marges en er enorme onzekerheden waren over de financiën.
- Misschien dat het u ook is bijgebleven, maar anders brengen wij het u graag in herinnering, dat in de businesscase, kwartaalrapportages en de begroting duidelijk stond dat het de bedoeling was dat Porthos in 2017 15% zou kunnen bezuinigen op de overhead omdat de organisatie tegen die tijd uitgekristalliseerd zou zijn. Nu kregen we in december 2016 vrij abrupt te horen dat de capaciteit in 2017 uitgebreid moest worden en binnen een maand moesten beslissen.

We hebben daar nooit uitvoerig met elkaar als Walcherse raadsleden over gesproken. En dat is de zwakke schakel van het samenwerkingsverband: in de regionale commissies ervoeren wij meer een zenden dan ontvangen. Er was nauwelijks tijd voor reflectie terwijl wij de gekozen volksvertegenwoordigers zijn en de kaders zouden moeten stellen.

Bovendien was de ontstane organisatiestructuur zo ondoorzichtig dat er bij raadsleden onduidelijkheid was wie waar verantwoordelijk voor was.

Onze vijf fracties kregen meer en meer het gevoel dat de praktijk telkens verder af ging wijken van de pentekening dat we via de kwartaalrapportages te weinig zicht hadden op wat er in de zorg gebeurde. En volgens ons leefde dat gevoel breder.

We beseffen ons terdege dat de decentralisatie een enorme klus is. Voor zowel het ambtenarenapparaat, de zorgsector als de raad. Onze raad heeft van meet af aan

geprobeerd een vinger aan de pols te houden omdat er zorg was over de snelheid en de bezuinigingsopdracht waarmee de invoering van de decentralisatie gepaard ging.

In **2013** was er al een groep raadsleden in Middelburg samen met de griffier en een beleidsambtenaar een aantal keer bij elkaar geweest om na te denken over de monitoring sociaal domein. Of dit ook in Veere en Vlissingen is gebeurd weet ik niet, maar wel dat dit overleg na de verkiezingen niet meer is opgepakt.

Vervolgens heeft Anje Bareman van D66 Middelburg **in december 2014**, toen de verordening Wmo en jeugd in de raad van Middelburg is vastgesteld een motie, inclusief praktische bijlage, opgesteld om de monitoring van Porthos vorm te geven. Deze motie is raadsbreed aangenomen maar tot onze verbazing nooit bij de raden van Vlissingen en Veere beland. Ongelofelijk! Hoezo, Walcherse samenwerking?

In de Middelburgse raad heeft het CDA **vanaf begin 2016** regelmatig haar zorg uitgesproken over Porthos en gevraagd om een pentekening 2.0 omdat de benodigde kaderstelling ontbrak. Laat helder zijn, de pentekening is in onze raad in november 2014 unaniem aangenomen. Maar het CDA had gelijk: dit was meer een visie dan een heldere kadernota, waarop wij als raad konden controleren en sturen.

In de zomer van 2015 kwam de CDA-fractie naar de SP-fractie om te vragen of we samen een politiek café konden organiseren over de nieuwe gemeentelijke taken. De ervaring van de SP-fractie was dat je dan alleen je eigen achterban bereikt. De SP stelde voor om te zoeken naar een manier dat alle fracties mee zouden doen, betrokken zouden zijn en geïnformeerd zouden worden. Onze griffier heeft toen het idee geopperd om een hoorzitting te organiseren waarin we in gesprek zouden gaan met inwoners, mantelzorgers, belangenbehartigers en zorgverleners. We hebben een initiatiefvoorstel gemaakt dat door een grote meerderheid is aangenomen en waarvoor alle fracties zich enorm hebben ingezet.

Achteraf hebben we ons onvoldoende gerealiseerd dat het nog slimmer was geweest om Walchers op te trekken omdat het gaat om een Walchers samenwerkingsverband. Tegelijkertijd weet ik niet of het ons gelukt had zoiets te organiseren. U moet zich namelijk voorstellen dat het ook geen sinecure is om iets met 9 verschillende fracties te organiseren en vervolgens conclusies te destilleren en er ook echt iets mee te gaan doen. U bent als het goed is wel door onze griffier uitgenodigd om aanwezig te zijn bij de gesprekken en kennis te nemen van de resultaten.

Voor wie het gemist heeft: Het doel was om het papieren beleid te toetsen aan de praktijk. Wij konden namelijk niet zoveel met de vuistdikke kwartaalrapportages en de 62 kaders van de pentekening. Die 62 kaders hebben we teruggebracht naar 4 kernvragen. Wij wilden weten hoe mensen die te maken hebben met de zorg de decentralisaties ervoeren door te vragen wat er goed gaat en wat nog knelpunten waren op het gebied van

Netwerk

Maatwerk

Eigen regie van inwoner en zorgverlener

1 gezin, 1 plan, 1 regisseur

Uit die gesprekken kwam heel duidelijk naar voren dat de uitvoering van de pentekening echt totaal anders was dan we als raad beoogden.

De zorg is niet in de wijk, niet preventief en niet administratief eenvoudiger geworden. Even een kleine greep uit de gesprekken:

1. Inwoners, belangenbehartigers en zorgverleners gaven aan dat Porthosmedewerkers op de stoel van zorgverleners zaten zonder voldoende kennis van zaken.
2. Door de enorme verantwoording stopte de hulpverlening aan inwoners.
3. De eigen regie van de zorgverlener bleek er in de praktijk niet te zijn.
4. Zorgverleners gaven aan niet alleen lang op groen licht van Porthos te moeten wachten maar daardoor ook gewerkte uren niet vergoed te krijgen. Met name voor kleine zorginstellingen en ZZP'ers zonder buffer is dat financieel niet vol te houden.
5. Direct gevolg is dat de zo gewenste zorgvernieuwing en het maatwerk onder druk komen te staan.
6. De administratieve druk was voor instellingen zodanig opgelopen dat ze extra personeel aan moesten nemen.
7. Degenen die de zorg moeten leveren zijn zoveel tijd kwijt aan administratie dat ze of minder tijd konden besteden aan daadwerkelijke zorg of de administratie op hun vrije dag deden.
8. Preventie is blijven liggen.
9. De casussen die wel opgepakt werden door de gebiedsteams zijn geen laag-risico maar midden en hoog risico, die pak je niet aan met generalisten maar met specialisten.
10. Laagdrempelige wijkteams waar hulp ingezet wordt die voorkomt dat er specialistische hulp nodig is zijn niet van de grond gekomen.

De verslagen zijn terug te lezen in het RIS maar voor onze fracties was één ding duidelijk: Met de decentralisatie naar de gemeente was ook een bezuinigingsopdracht van 20% gemoeid.

Zorgverleners hadden voor de decentralisaties al een enorme werkdruk, die is er beslist niet minder op geworden, dan vinden wij het niet te verkroppen dat er nog meer geld gaat naar overhead. Geld voor zorg moet naar zorg. Porthos moet zo licht mogelijk ingericht worden.

De vijf fracties hebben afgelopen jaren sterk het gevoel gehad onvoldoende meegenomen te worden in procesmatige beslissingen en waren van mening dat we echt iets moesten forceren om een nieuw proces in gang te zetten waarbij de raden weer aan zet zijn door heldere kaders te stellen, te sturen en controleren. Een college kan een motie naast zich neer leggen of er uiteindelijk een andere invulling aan geven, in ieder geval zou het onvoldoende de door ons gevoelde urgentie hebben weergegeven. Gezien de ervaringen in het verleden konden we niet om dit amendement heen.

Misschien dat ik u gerust kan stellen door te zeggen dat een meerderheid in Middelburg de samenwerking, indien mogelijk, wil continueren.

De samenwerkingsovereenkomst is overigens niet formeel getekend. Onze raad heeft deze overeenkomst pas afgelopen december op eigen verzoek in kunnen zien. Uit de overeenkomst blijkt dat we sowieso tot 2020 samen moeten werken maar er ook een opzegtermijn van twee jaar is. Dat betekent dat als gemeenten niet voor 1 januari 2018 aangeven uit te willen stappen, zij nog tot 2025 mee moeten betalen. Dat lijkt ons iets dat de urgentie om als raden, nu stevig in de kaderstelling te zijn, extra duidelijk maakt.

Wij hebben met het amendement een richting aangegeven naar ons college. Expliciet niet te veel ingekleurd in de hoop dat we dat samen kunnen doen.